

Verslag Vogelwerkgroep IVN Valkenswaard-Waalre

ivn natuur
educatie

Onderwerp: Meerrijk - Meerhoven

Datum: 23 april 2025

Op 23 april 2025 is de Vogelwerkgroep van IVN een wandeling aangeboden door het Park Meerrijk in Meerhoven. Natuurlijk is het altijd ons doel om vogels te spotten, maar nu ook om kennis op te doen van dit enorme waterrijke park in de jongste wijk van Eindhoven. Het weer zit niet echt mee en het lijkt er een beetje op dat diverse leden dit al dagen in de gaten hebben. Allerlei redenen zijn opgegeven om maar niet mee te hoeven gaan: "Ik moet werken" (Werken?). "Ik ben mijn badkamer aan het renoveren" (Alsof dat belangrijk is). "Ik moet met mijn vrouw naar Zeeland" (Dat kan morgen toch ook). Kortom met zeven enthousiaste deelnemers werd Meerrijk bezocht. Eén van ons kwam op de fiets. We hopen dat hij ondertussen is opgedroogd vanwege de regen onderweg. Aan het begin van het park staan de twee gidsen al op ons te wachten. Aan hen de eer om ons wijzer te maken.

Het park ligt in het centrum van Meerhoven en is zo'n 60 hectare groot. Daarvan bestaat een aanzienlijk deel uit water. In de directe omgeving zie je nog allerlei gebouwen die doen denken aan de tijd van de voormalige vliegbasis Welschap. Deze naam is mogelijk herleid van een boerenhoeve uit de 15^e eeuw met de naam Welscherhoeve.

Foto 2: Enkele restanten van de hoeve zijn nog in het park aanwezig. Oude stenen van deze ruïne doen vermoeden dat die zijn gebakken in de voormalige steenfabrieken die hier eeuwen geleden hebben gestaan.

In het park, dat is aangelegd als een Engels landschapspark, staat ook een grote hypermoderne houtgestookte biocentrale. De warmte die vrijkomt wordt voor wijkverwarming ingezet. Ook wordt een deel van de energie omgezet in elektriciteit. Dat gaat gedeeltelijk weer op het netwerk. Het park kent behoorlijke hoogteverschillen. Om het water op al die hoogtes te krijgen, wordt een pomp ingezet. Toen één van de deelnemers hoorde over de hoogteverschillen, kwam al snel het verzoek om de middelste route te gebruiken. Onder het mom dat daar mooiere planten en bomen staan, is hier al snel aan toegegeven. Wat hoogte al niet met mensen doet....

Maar terug naar de boeiende wandeling. Het park kent het jongste arboretum van Nederland. Voor hen die niet weten wat een arboretum is, schaam je niet. De meeste van ons wisten het tot vandaag ook niet hoor. Een arboretum is een verzameling van levende bomen en struiken in een park (of tuin). En dat is goed te zien. De grote diversiteit aan bomen en struiken mag zeker de naam arboretum hebben. Eén boom die van ons extra aandacht krijgt, is de Paulowniaboom (zie foto 3: de Paulowniaboom die prachtig in bloei staat.)

We hebben vandaag nog meer geleerd van bomen en struiken. Wie kent niet de Rododendron met zijn witte, roze of rode bloemen. Deze struik is ooit als exoot in de Nederlandse tuinen en parken geplant. Exoten doen het goed bij ons, omdat hun 'belager' ontbreekt. Normaal denk je aan de Japanse Duizendknoop of de Amerikaanse rivierkreeft. Vandaag gaat het om de rododendron. Sinds de zeventiger jaren kent Nederland echter de Rododendroncicade. Dat is een cicade die haar eitjes op de bloemknoppen van de plant legt. Uit die eitjes komen weer wormen die leven van de sappen in de knoppen die daar kapot aan gaan. Foto 4: Aan de zwarte schimmelharen op de knoppen kun je zien dat een Rododendroncicade daar eitjes op heeft gelegd.

Bij het schrijven van dit verslag vergeet je bijna dat we ook vogels hebben gespot. Zoals het hoort in een park zijn er op en bij het water vooral veel waterhoentjes, meerkoeten, wilde eenden, nijlganzen en futen maar ook een ijsvogel en veel oeverzwaluwen. In de bomen en struiken klinkt vooral de zang van merels, tjftjaf, zanglijsters, boomkruipers, vinken, roodborsten, zwartkoppen en winterkoningen. Het park huisvest ook halsbandparkieten, waarvan we er één hoorden roepen. Op een dakrand van een nabijgelegen appartementengebouw riep een zwarte roodstaart. In de bijlage bij dit verslag is de volledige lijst van waargenomen vogels opgenomen.

Wat ons duidelijk is geworden, is dat er een groot verschil is tussen de aanwezige vogels in de winterperiode en nu. We gaan beslist nog een keer terug om goudvinken, appelvinken, sizzen, barsizzen, meeuwen, gele kwikstaarten, rietgorzen en meer halsbandparkieten te spotten.

Ondanks dat de groep niet groot is, hebben we toch genoten van de omgeving als van de beide gidsen die ons een en ander hebben bijgebracht. Dank daarvoor!

Bijlagen:

1. Enkele foto's van het park of naar aanleiding van de wandeling
2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten

Bijlage 1: Enkele foto's van de dag

Klein landschapselement uit het park dat de kleine karekiet huisvest

Een gecreëerde waterval om hoogteverschil te overbruggen. Onder de brug is een vleermuizenkelder die overigens niet of nauwelijks wordt gebruikt.

Een Rododendroncicade (Door André Karwath aka Aka - Eigen werk, CC BY-SA 2.5, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3544799>)

De bloemen van de Paulowniaboom

Een broedende Grote Canadese gans in een plantenbak op een vlonder

Hout klaar voor de shredder t.b.v. de biocentrale

Drie jongen van de Meerkoet. Sommigen vinden ze hartstikke lief en anderen vinden ze oerlelijk.

Oeverzwaluwwand met één vreemde bewoner op nummer 10: een ijsvogel

23 april 2025 10:22 a.m.

Bezichtiging van de oeverswaluwand

23 april 2025 11:41 a.m.

Uitzicht over een deel van het park vanuit een naastgelegen appartementencomplex

Hoe maak je mensen duidelijk in wat voor mooie omgeving ze wonen? Zo dus. In opdracht van een Vereniging van Eigenaren is een grote muurschildering in een hal van een appartementencomplex in de maak. Minder dan de helft is gedaan. Als hij klaar is, gaan we hem weer bewonderen.

Bijlage 2: Overzicht van de 34 waargenomen vogelsoorten

Ekster
Boerenwaluw
Zwarte Kraai
Tijftjaf
Koolmees
Houtduif
Wilde Eend
Pimpelmees
Vink
Roodborst
Merel
Zanglijster
Boomkruiper
Winterkoning
Meerkoet
Waterhoen
Oeverwaluw
Kauw
Grote Canadese Gans
Scholekster
Nijlgans
Spreeuw
IJsvogel
Witte Kwikstaart
Blauwe Reiger
Fuut
Zwartkop
Halsbandparkiet
Staartmees
Buizerd
Zwarte Roodstaart
Huismus
Holenduif
Koekoek